

Projekt „Ostvarimo prava djece bez pratnje!“

Zaključci na temelju aktivnosti provedenih po projektu „Ostvarimo prava djece bez pratnje!“

Tijekom provedenih aktivnosti predviđenih projektom „Ostvarimo prava djece bez pratnje!“ (dalje: Projekt), i to sastanaka pravnik¹ HPC-a sa stručnim djelatnicima zaposlenim u školama i domovima zdravlja, te s predstavnicima Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva vanjskih i europskih poslova, kao i pravnih savjetovanja s djecom bez pratnje, prepoznata su određena otvorena pitanja, zapravo problemi koji se javljaju u izravnom radu s djecom bez pratnje što nesumnjivo utiče na zaštitu i ostvarivanje njihovih prava. Svi zajedno, predstavnici projektnih partnera i sudionici sastanaka iz školskog i zdravstvenog sustava, kao i iz tijela državne vlasti, raspravljali smo o takvim izazovima u svakodnevnom radu na koje smo odgovorili putem definiranja potreba za rješavanjem problema u formi zaključaka. Zaključci ponajprije uzimaju u obzir koncept zaštite najboljeg interesa djeteta kao ključnog kriterija u postupanju prema svojoj djeci neovisno o statusu, i to u odnosu na ostvarivanje prava na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i spajanje obitelji, kako sljedeći.

¹ Imenice navedene u muškom rodu koriste se kao neutralne za muški ili ženski rod.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

I. Ostvarivanje svih prava djece bez pratnje

1. Potreba omogućavanja pravovremenog i potpunog ostvarivanja zakonom definiranih prava djece bez pratnje stranih državljana, a pogotovo prava na obrazovanje i prava na zdravstvenu zaštitu kao jedna od najteže ostvarivih prava (stupanj nemogućnosti ostvarivanja varira od grada do grada u Republici Hrvatskoj);
2. Potreba upoznavanja s komunikacijskim i kulturološkim posebnosima u radu s djecom bez pratnje jer ta djeca u pravilu dolaze iz država drugih civilizacijskih i kulturnih krugova;
3. Potreba uspostave efikasnije međusobne komunikacije između centara za socijalnu skrb radi izbjegavanja kraćih ili dužih vremenskih perioda u kojima dijete bez pratnje nema imenovanog posebnog skrbnika;
4. Potreba za eventualnim novim zapošljavanjima osoba u centru za socijalnu skrb koji bi prethodno bili educirani o temi djece bez pratnje zbog prezauzetosti posebnih skrbnika;
5. Potreba angažiranja prevoditelja za razgovor s djecom bez pratnje te osiguravanje njihovog plaćanja (mogućnost korištenja prevoditelja navedenih na listi Ministarstva unutarnjih poslova kroz suradnju između Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Ministarstva unutarnjih poslova) kako bi se dijete moglo sporazumjeti i izraziti svoje mišljenje;
6. Potreba formiranja liste posebnih skrbnika posebno educiranih za rad s djecom bez pratnje;
7. Nužnost osiguravanja kontinuirane edukacije za posebne skrbnike u području sustava međunarodne zaštite, a zbog obveze posebnih skrbnika prilikom ostvarivanja prava djece bez pratnje;
8. Nužnost osiguravanja plaćanja prekovremenog rada posebnih skrbnika koji bi po zakonu trebao biti plaćen;
9. Nužnost osiguravanja plaćanja posebnih skrbnika i njihovih dežurstava izvan radnog vremena.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

II. Ostvarivanje prava na obrazovanje

1. Potreba uključivanja djece bez pratnje u školu u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku 30 dana od podnošenja zahtjeva ili reguliranja drugog statusa;
2. Potreba pravovremene dostave suglasnosti od Ministarstva znanosti i obrazovanja za provođenje pripremne nastave učenja hrvatskog jezika i ponovne provjere znanja hrvatskog jezika kada treba donijeti odluku treba li dijete ponavljati pripremnu nastavu (ta potvrda se u praksi dosta dugo čeka);
3. Potreba dostavljanja upute svim školama o načinu provođenja pripremne nastave;
4. Potreba za omogućavanjem prilagodbe učenja hrvatskog jezika djeci bez pratnje koja ne pišu latiničnim pismom i ne govore engleski jezik;
5. Potreba za osiguravanjem stalne nazočnosti prevoditelja tijekom vremena izvođenja pripremne dopuske nastave, pogotovo za paštu jezik, kao najčešći jezik kojim govore djeca bez pratnje te osigurati njihovo adekvatno plaćanje;
6. Potreba za informiranjem roditelja i njihove djece o djetetu bez pratnje koje će se tek uključiti u školu i pravu na različitost ;
7. Potreba rješavanja nemogućnosti izdavanja svjedožbi kod djece koja nemaju dodijeljen OIB;
8. Potreba nastavljanja jačanja suradnje oko upisa djeteta bez pratnje u škole, između nadležnih ustanova socijalne skrbi u kojoj se smještaju djeca bez pratnje i škola;
9. Jačanje kapaciteta i povećanje broja posebnih skrbnika koji predstavljaju ishodišnu točku samog postupka uključivanja djeteta bez pratnje u školu;

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

III. Ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu

1. Potreba za obveznim provođenjem inicijalnog zdravstvenog pregleda;
2. Potreba poštivanja obveze da se u ustanovu ne primi dijete bez pratnje ako inicijalni zdravstveni pregled nije proveden;
3. Potreba za provođenjem detaljnijeg inicijalnog zdravstvenog pregleda djeteta bez pratnje;
4. Nužnost upućivanja djeteta u njegovo pravo na zdravstvenu zaštitu uz prisustvo prevoditelja;
5. Potreba omogućavanja korištenja usluga dječjeg psihologa ili psihijatra, ovisno o potrebama djeteta bez pratnje, koji su posebno obučeni za rad s djecom, posebno u odnosu na potencijalne žrtve mučenja;
6. Potreba uvođenja odgovarajućih sankcija u slučajevima odbijanja pojedinih liječnika da pregledaju djecu bez pratnje ili novčanoj stimulaciji onim liječnicima koji žele pregledavati takvu djecu;
7. Potreba za rješavanjem problema nedostatka ginekologinja;
8. Potreba osiguravanja zdravstvene zaštite u Tranzitnom prihvatnom centru u Trilju zbog nedovoljnog broja liječnika u Trilju i okolici;
9. Potreba uvažavanja kulturoloških različitosti prilikom liječničkog pregleda;
10. Potreba za sustavnim rješavanjem problema mentalnog zdravlja tražitelja međunarodne zaštite i postupanja s takvim osobama, posebno s djecom bez pratnje, uspostavljanjem formalizirane suradnje između zdravstvenih ustanova koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja;
11. Potreba jačanja informiranosti te dodatne edukacije zdravstvenih djelatnika o postupanju prema ovoj skupini osoba, provođenjem edukacija zdravstvenih djelatnika u cijeloj Hrvatskoj o pravu djece bez pratnje na zdravstvenu zaštitu te potreba za ponovnim

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

upućivanjem naputka svim zdravstvenim ustanovama kako postupati prema djeci bez pratnje;

12. Potreba prepoznavanja i formiranja zainteresirane skupine liječnika iz domova zdravlja koji bi zaprimali sve pacijente – strance, tražitelje međunarodne zaštite ili one s odobrenom međunarodnom zaštitom, posebno u odnosu na djecu bez pratnje.

IV. Ostvarivanje prava na spajanje obitelji

1. Potreba osvještavanja svih aktera u sustavu da su djeca bez pratnje ranjiva skupina osoba te prilagođavanja postupanja prema njima;
2. Potreba educiranja svih aktera u sustavu o postupku spajanja s naglaskom na najranjiviju skupinu osoba - djecu bez pratnje;
3. Potreba pojednostavljivanja ostvarivanja prava na spajanje obitelji roditelja ili srodnika djeteta bez pratnje s djetetom bez pratnje u Hrvatskoj, a koji se nalaze u zemljama podrijetla, zbog izrazite ranjivosti takvog djeteta (često teško izvedivo zbog kompliciranosti postupka, stroge administracije te nedostatka financijskih sredstava);
4. Potreba olakšavanja otežanog pristupa nadležnoj ambasadi što uključuje i pribavljanje viza, organizaciju putovanje, financijska sredstva i boravak u drugoj zemlji prilikom čekanja na odobrenje zahtjeva;
5. Potreba nalaženja rješenja kroz propise i /ili praksu zbog nemogućnosti prevođenja potrebnih dokumenata na hrvatski jezik u zemlji podrijetla, a zbog nedostatka prevoditelja za hrvatski jezik u nekim zemljama;
6. Potreba nalaženja rješenja kroz propise i /ili praksu zbog nemogućnosti pribavljanja valjane putne isprave u ratom zahvaćenim zemljama, a što je uvjet za pokretanje postupka spajanja obitelji;
7. Potreba nalaženja rješenja kroz propise i /ili praksu zbog nemogućnosti prikupljanja dokaza o srodstvu u ratom zahvaćenim zemljama;

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.

8. Potreba nalaženja rješenja kroz propise i /ili praksu zbog pružanja adekvatne pomoći i podrške tijekom tog postupka djeci bez pratnje prilikom spajanja članova njihovih obitelji s njima;
9. Potreba nalaženja rješenja kroz propise i /ili praksu zbog osiguravanja sredstava za spajanje djece bez pratnje s njihovim roditeljima ili srođnicima.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

Ovaj projekt financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Hrvatski pravni centar.